Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus ascetico-theologicus de conscientia erronea - Cod. Ettenheim-Münster 75

Cartier, Jean-Baptiste

[S.l.], 1733

Articulus 10

urn:nbn:de:bsz:31-108631

Visual Library

„ culpis conscientiam tuam reddere
„ pacatam: semper manebis divi-
„ næ illuminationis expers, nec à
„ Deo doceri poteris; atq; ita fiet,
„ ut inter grande et exiguum, in-
„ ter maius et minus peccatum, vel
„ defectum tuū discernere ne-
„ queas; cumq; aliquid prætermiſe-
„ ris, quod sis aſsuetus confiteri,
„ licet non sit exprimi neceſsarium,
imaginibus vexaberis, atq; ani-
„ mi angore ac moerore contra-
„ heris, perinde quasi confeſsus non
„ sis, et fortè multò amplius; nā
„ conscientiam tuā, quam fide, spe,
„ et charitate præditā eſse opor-
„ teret, formido, anxietas, et priva-
„ tus erga te ipsum amor occupabunt.
„ quæ sane cavenda tibi sunt. hac-
tenus Ruisbrochius apud Lauda-
tū Blosiū de consol. pusill. c.

Articulus 10.mus

Quænam observanda sint circa directionem scrupulosi.

Ars artium est regere animas dicebat olim magnus ille Pontifex D. Gregorius. Veriſsimum sane effatum, præsertim si ad animas scrupulosas referatur, ut et ipsi experiuntur quibus huiusmodi animæ concreditæ sunt. Unde operæ pretium est, ut pro coro-

73

vide huius capitis quædam hic ad directionem scrupulosi accomodata subiiciamus. Et quidem

1mo Qui suscipit onus scrupulosam dirigendi conscientiam, ei inprimis incumbit, ut scrupuloso persuadeat, sibi seu Patri spirituali simpliciter obediendo etiam contra proprium judicium errare non posse. Unde non absre erit, si sponsionem obedientiæ, confidentiæ, ac apud ipsum constantiæ ab eo exigat.

2do Disquirat in causam scrupulorum, quâ detectâ convenientia pro ratione eorumdem adhibeat remedia s: de quibus supra. Caveat autem ne nimiâ austeritate afflicto afflictionê addat, memineritque calamum quassatum non conterendum, sed potius blandè eum consoletur ac interdum suaviter irridens, dum minus prudentia proponit dubia, iubeat esse bono animo, modò sibi obedire neutiquam detrectet. Juverit tamen interdum, dum nimis frequenter recurrit ac minus rationabilia proponit, eum nullo dignari responso, sed potius moderatâ ob suam pusillanimitatem obiurgatione factâ dimittere; sic enim magis assuescet ex generalibus principiis sibi practicâ formare conscientiam.

q ex communi DD: sententia

3tio oportet, ut eorum dubitationes perpetuo in benigniorē interpretetur partem, nunquam hæsitans, aut distinctiōnem usurpans, sed simpliciter enuntians neq; sui dans rationem responsi, nisi noverit per illud scrupulosum omnino convincendum, vel aliàs scrupulos magis ab ignorantia, quàm ab aliâ causa provenire pro comperto habuerit.

4to Posito, quod antehac minùs christianè vixerit, disponendus est ad confessionem generalem, quæ si mentem eius necdum pacatam reddere queat, equidem mundandæ eius conscientiæ gratiâ permittatur ut peccatorum suorum incidentias ad summum usq; quater confiteatur, ac demum examen super præteritis instituere peccatis omnino prohibeatur, ut pote de iis non audiendus; nam quamvis forsè quædam necdum confessus fuisset, non tenetur tamen cum tanto damno ac periculo perpetuæ anxietatis procurare integritatem materialem confessionis, cùm sæpè minora incommoda ab ea excusent, Et alioquin peccata fortassis omissa per-

[Margin: ꝗ Scrupulosus]

[Margin: ꝗ perplexitatis vel etiam amentiæ]

præteritas confeſsiones indirecte remiſsa conſeantur. +

5.to Nunquam permittat Confeſsarius ut Scrupuloſus ſibi confiteatur dubia, quemadmodum communiter monent Doctores; nam quæ apud alios ſunt dubia, apud ſcrupuloſos rationem habent ſcrupuli cuius nulla datur confeſsio. Quod ſi non acquieſcat addita etiā obiurgatione à rigidæ mentis ſuæ ſententia eum revocare ſtudioſe adlaboret.

6.to Si post confeſsionem ſtatim recurrat ad Confeſsarium animō quædam omiſsa manifeſtandi, ad ſacram dimittatur ſinaxim etiam non auditus; quia hi recurſus videntur quidem ſcrupuloſo perutiles, ſunt tamen ei valde nocivi; ſiquidem per eos nutriuntur ſcrupuli + mentisq fluctuationes. Si tamen tunc non acquieſceret ſcrupuloſus, quærat ab eo Confeſsarius, an paratus ſit etiam juramentō confirmare, ſe modō velle confiteri quoddam peccatum, quod ſit eſse mortale, quodq nunquā est confeſsus, et tunc ſi eum ad jurandum expeditum animadverterit, meritō audiendus est. Secus certe ~~om~~ dimittendus, quia per hoc palā ſit, eum non eſse certū de peccato, a ſe commiſso, vel non confeſso. + ~~Ita~~ ~~[illegible]~~ ~~Sa. Sanch~~ C. + ac proinde talem recurſum non niſi proponendæ dubitationi, cuiusdam gratiā fieri cuius apud confeſsarium nulla à ſcrupuloſo, ut modo dictū dari debet accuſatio. Hactenus de ſcrupulorum remediis tum in genere tum in ſpecie.

Cæterum ſi contingat ſcrupulo-

Sam conscientiam ex prava corporis
constitutione oriri, eam ex Theolo-
gia ad Scholas Medicorum ablo-
gamus; hoc unum commonefacien-
tes, ut Scrupulosus magis utatur
frigidis, quàm calidis; Solent
enim Scrupuli Summopere exsic=
care naturam, ac multiplicem in
corpore excitare calorem, quô fit
ut caput doloribus non mediocri-
bus subinde affligatur, quos pos-
tea sequi consuevit attenuatio
ac debilitatio cerebri; hinc ut
palam est, ante omnia debent ca-
vere Scrupulosi, ne vinum bi=
bant in abundantia, sed potiùs
eo parcissimè et quidem aquâ suf-
ficienter dilutô utantur, qua-
tenus calores per violentos cor=
poris motus, ac vehementes men-
tis agitationes excitatos tantis-
per sopire valeant; Quod uti-
nam penitiùs à Scrupulosis ob-
servaretur; accidit enim, ut ple-
rique eorum, memores illius Sapien-
tis: vinum laetificat cor hominis
illud non sine quodam temperan-
tiae excessu interdum hauriant,
quatenus nimirum saltem ad tem-
pus suis releventur angustiis, ac
sedatis interim scrupulis, ad men-
tis tranquillitatem hora repare-
tur, sed planè minus prudenter;

vinum quippe largiori sumptu abundantiâ, praeterquam quod maiores adhuc in corpore generet calores, insuper etiam caput pravis replet humoribus, illudque prae nimia eorum densitate, ita obtenebrat, et obtundit ut vim iudicandi quandoque amisisse videatur. Sed haec magis ad Medicos pertinent unde, ut iam diximus, ex Theologia ad scholas Medicorum ablegandae sunt.

Reflexio

Considerare iam nos libeat, quam suaviter et amorosè pientissimus Dominus cum electis suis cuncta disponat, dum quod plurimum sibi nocere plerique eorum conscientiae scrupulis ac mentis angustiis pressi arbitrantur, ille ad summam eorum utilitatem inflectit; quamvis enim ipsi multorum se criminum reos existiment, tamen coram Deo veri magnique martyres sunt, ut ait Henricus Suso apud saepe laudatum Blos. de consol. pusill. Negari enim non potest, quin longè intolerabilius sit huiusmodi perpetuâ mentis afflictione ac conscientiae carnificinâ discruciari, quam uno carnificis ictu vitam amittere. Sed consolamini popule meus, confortamini pusillanimes, quia ego Deus vester ita alloquitur Dominus quamlibet pusillanimem ac scrupulosam